Після конфіскати — другий наклад.

ч. 176 (10.559). Львів, неділя 9. серпня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

Lwów — Wronowskich 11. Хв. Польська Дирекція Обезпеч.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 1—2 год. пополудн. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

Закордонна освіта студентства.

Поміщені в нашім часописі дві статті закордонних земляків на тему висилки нашої молоді на чужину, для поширення освіти та доповнення студій, торкаються одного з найбільше болючих питань нашого суспільного життя. Нині ніхто вже не заперечить, що справа студій нашої молоді була на протязі останніх літ поставлена зовсім необдумано та непослідовно. Сама молодь злебільша мала найсильніший вплив на її напрямок; старше покоління, йдучи по лінії найменшого спротиву, відпекалось від діяльної участи у вирішуванні цієї заплутаної та вразливої справи. Більшість почувала, що наскрізь чуттєві мотиви студентів мусять узяти верх і вийти переможно в боротьбі хоча би з найяснішими аргументами старших громадян, які можуть тільки висловлювати свою думку.

Т. зв. університетська справа виходить далеко поза межі наскрізь практичного питання, яке ставлять собі нині молодші та старші громадяне перед початком нового шкільного року. Покищо хочемо обмежитись до того одного пункту, якого торкаються автори згаданих статтей: — потреби висилки нашої молоді на закордонні студії. Чи треба боронити правди для всіх незаперечної, що освіта у великих центрах чужої культури може принести тільки користь одиницям, що туди ідуть і самій суспільности? Таке питання, коли не доглянути його нюансів, нічого не розяснює.

Масова висилка нашого студентства за кордон, навіть якби була нині фінансово можлива, мусіла би з першого менту здавати собі ясно справу з практичних наслідків студій на чужині. Останні роки доказали, що наші студенти, які виїжджали на чужі університети, коштом великих матеріяльних та моральних зусиль, нерідко ставали жертвами свого пориву, коли вернувшись до краю, дізнавались здивовані, що придбані ними патенти є неважні і що всю працю мусять починати наново, саме в тих умовинах, від яких утікали. Вибір вільної професії за кордоном не повинен означувати професії з університетським патентом, який не дає права на заробіток ні на чужині, ні в краю. Наша молодь повинна в першу чергу спрямувати свої студії в напрямку, який простягав би для неї шляхи незалежної праці і на чужині, і в краю.

Не слід забувати, що кращі одиниці, в боротьбі за становище на чужині, можуть легко пропасти для свого народу, коли не вертаються на рідну землю. Вплив чужинної культури може мати притягаючу, денаціоналізаційну силу, тим більше коли одиниця на чужині від першої хвилини мириться з гадкою, що поворот на батьківщину є для неї зачинений. Інтелігентні земляки розсіяні по всіх культурних центрах широкого світу можуть віддати національній справі велику послугу, пропагандою між чужинцями, матеріяльною та моральною підмогою. Ширша европейська освіта, безпосереднє знання відносин на чужині, розуміння психольогії ріжних культурних середовищ — все це потрібне керманичам народу та держави. А проте всі ці прикмети пропадають дурно, коли земляк затрачує звязки з сучасними, живучими потребами свого народу і вдоволяється тільки формальною заявою приналежности до нього, не маючи спроможности брати діяльної участи в його змаганнях.

Над цим повинні подумати батьки, які висилають своїх дітей, інколи ціною величезних жертв, у широкий світ, з жестом останнього ратунку і молодь, яка в надії відкрити на чужині нову Кольхіду, не сідає в поїзд з ясною думкою про мету своєї наміреної професії, засоби своєї праці і її звязок з матеріяльними та духовими потребами власними і свого народу.

На Далекому Сході.

До аналізи китайського руху.

Нансі 2. серпня.

Події, що з кінцем травня почали швидкою ходою розвиватись у державі „Сходячого Сонця", набираючи значіння надзвичайно поважного інтернаціонального конфлікту, чим раз то сильніще підтверджують тезу, що повстали вони однаково на ґрунті соціяльнім, що й національнім. Нинішній китайський рух це робітничий рух проти визискувачів з одного боку та національний рух проти чужинців з другого. У Китаю виявляється з великанською силою стара правда, що терміни експльоататор і чужинець, визискувач і наїзник, тісно вяжуться, і трактувати їх окремо ніяк неможливо.

Головним чином цей рух ціляє у Англійців, котрі є там панами положення. Заворушення в Шанґаю 30 травня ц. р., як стверджує тепер комісія та наочні свідки, були викликані самою англійською поліцією, яка не будучи спровокована перша стріляла проти юрби.

Часопис „L'Ère Nouvelle" саме містить з приводу тих подій допис одного з очевидців тих крівавих видовищ, котрий подає загальний огляд умов праці в Китаю та опис самих заворушень в Шанґаю.

Він каже, що „ні одного акту насильства не констатовано з боку тих, кого розстрілювано, ні одного поліціянта не вбито раніш ані поранено".

Як відомо, почалось з того, що робітники звернулись до студентства з проханням допомогти їм, бо деякі власники позачиняли фабрики, відіймаючи таким робом можливість бідному населенню далі заробити на шматок хліба. Студенти зорганізували 30 травня маніфестацію на вулицях Шанґаю, висловлюючи свої симпатії до робітництва. Маніфестація була мирна. Англійська поліція поарештувала деяких студентів; маніфестанти, побачивши це, пішли в слід за поліціянтами під поліц. будинок, де вимагали випущення на свободу заарештованих. На приказ англійського інспектора поліції, поліція відкрила вогонь. Сім осіб вбито та 40 поранено. Слідуючого дня знов англійська поліція стріляла до товпи. Тоді згинуло 70 та поранено понад триста осіб. Так пройшли ці двоходенні маніфестації.

Д-р Caine бувший директор місій в Сугеу передає з приводу стріляннини слідуюче:

„Я не чекав, що поліція відчинить огонь, я був надто здивований, коли вона стріляла; до цього часу я переживаю жалісне почування".

Рапорт англійської поліції підтверджує, що стріляннини не спровокували маніфестанти.

Чим були викликані самі маніфестації? Які були умови життя, що події прийняли такий оборот? Треба ввійти в саму суть справи, щоби безпристрасно перевірити, де скрита правда.

Згідно з рапортом „The Shanghai Child Labour Commission" 1924 р. платня на чужоземних фабриках хитається між 16 до 30 шілінгів на місяць (себто приблизно від 15 до 40 п. зол.) для дорослого; діти заробляють 3—4 центи денно (себто 20 сот.) Жінки заробляють від $2\frac{1}{2}$ до 6 центів денно (себто від 15—40 сот.). Праця тягнеться від 12 до 13 і пів годин денно та нічію, однаково для всіх працюючих, себто тамошні умовини праці такі, які сотки літ тому істнували в Европі. Характеристично, що головним чином використовується там працю дітей від 6 до 12 літ. Урядовці ходять по селах ангажувати дітей бідних родин, платючи їм по 1 або 2 долари від голови. Між 82.696 робітниками кількох американських, англійських, італійських і французьких фабрик статистика подрібно виказує 13602 дітей нище 12 років. Инша річ, що й китайські фабрики використовують дітей до непосильної праці, а проте не є байдужим факт, що коли в китайських фабриках на загал є 12 прц. працюючих дітей, то в американських 15 прц., англійських 17 прц., італійських 46 прц. і французьких 47 прц. Щодо жінок, то в китайських фабриках їх 57 прц., а в чужоземних аж 70 прц. Ось такі умови життя в полосах европейського впливу.

Події в Шанґаї — це одна лише сторінка цього життя, сторінка, яка не вартна уваги в порівнанню з тими, які відбулись у Кантоні, почасти Нанкіні, та можуть відбутись у Гонґ-Конґу.

Часопис L'Avenir від 1. серпня ц. р. містить статтю, котра аналізує події Далекого Сходу, де моло-Китайці вирішили вже провадити до остаточної перемоги боротьбу проти британського імперіялізму, який гаразд оцінив поваґу положення. Англійці перші після бомбардування Кантону в 1841 р. примусили Китайців уступити острів Гонґ-Конґ та заплатити ще 6 міліонів долярів, а потім відчинити пять морських портів: Кантон, Амой, Фу-Чеу, Нін-по та Шанґай. Своєю морською комерційною та банковою силою Англійці уявляють собою для Китайців образ чужоземного імперіялізму.

Іскра заворушень виходила завжди з Кантону; закладчиком партії визвольної боротьби був кантонець Сун-Ят-Сен, котрий ставив своїм завданням звільнити Китай від чужинецького ярма. Вся студентська молодь впоювалась його ідеями, він був їй завжди головним провідником.

Сун-Ят-Сен боровся не тільки проти чужоземного панування в Китаю а й проти тих китайських ґенералів, які були сторонниками чужинців. Він звертав очі в бік Совітів, сподіваючись мати в них щирого сторонника й поборника його ідей. Кремль радо відгукнувся і ось так дивним збігом історичних обставин китайські націоналісти сприятелювались з московським Інтернаціоналом.

Вся увага радянської політики перенеслась на Далекий Схід, а Троцкий заявив навіть, що „китайський національний рух є повний московського духу". Генерал Бородін замінив Американця Нормана на становищі дорадника кантонського уряду, а в китайській армії повно російських старшин. ССРР. радо взяв на себе постачання Китайцям муніції, бо цеж прегарна нагода підірвати силу Вел. Британії, ослабити вплив Англійців в Азії, — ну й самим зайняти їх місце.

А проте позиція, яку нині здобули собі в Китаю большевики не є настільки стійка, щоб втриматись на дальше будуче. Економічні інтереси Китайців, їх своєрідна традиція, звичаї й обичаї, їх відрубна психіка незабаром заговорить своє. Аби тільки спочатку спекатись головного ворога! Азія прокидається, прокидається поволи й що вона готовить Европі, важко ще судити. Китай починає відроджуватись маючи кількадесять літ на очах

Red. czas. „Diło" we Lwowie. Pr. 570/25. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratorii przy tymże Sądzie, jako Trybunał Prasowy we Lwowie, że treść artykułu, umieszczonego w czasopiśmie „Diło" Nr. 171 (10.554) z dnia 4. sierpnia 1925. pod tytułem: 1) „Na kaliarni temy" w ustępach między słowami a) „tumanskym obuchom" a „ich ze mote" b) „zaznaczujete" a „pisla wakuła" c) „zwidomyty mene" do końca artykułu, 2) w rubryce pt. „Dopysy" w ustępie „Kołomyja" między słowami a) „dobroho" a „zrabyznikowany" b) „na Huculiw" a „z brodiahakymy" c) Spolskyj" a „wykrniujuny" d) „obraza" a „Nawit i naszi lude" stanowi zbrodnię ad 1) a, b, c, z § 65 a) ustawy karnej, ad 2) a, b, d, zbrodni z § 65 a) ustawy kar., ad 2) c występku z § 302 a) ustawy karnej, uznał dokonaną w dniu 4. sierpnia 1925 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydał nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą nakonanie tego nakazu pociąga za sobą przestępstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1863 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 i. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 6. sierpnia 1925 r.

Kohman.

европейську цивілізацію, він змінив свій характер, навчився, як треба жити самому.

Японський історик Какузо Окакура випустив у світ книжку під заголовком „Ідеали Сходу", в якій він старається доказати єдність Азії.

Азія є великий єдиний та живучий організм, у якім частини перелетені між собою. Гімаляї тільки поверхово відокремлюють дві головні цивілізації Азії: Китай з його конфуціянським комунізмом та Індію з її ведакським індивідуалізмом. „Арабське лицарство, пише він, і перська поезія все каже про однородну Азію, де народжується спосіб спільного, одностайного життя".

Ось де треба теж шукати головного чинника в пробудженню Китаю від віковічного сну.

По широкому світі.

У справі оптантів заявив нім. міністр зак. справ Штреземан, що всі заходи німецького уряду, щоби порозумітись з польським для припинення висилки оптантів, не довели до нічого. Нім. уряд одержав повідомлення від свого консуляту в Польщі, що польський уряд приготовився видалити решту оптантів на протязі 48 годин — на що Німеччина буде приневолена відповісти аналогічними засобами. Покликуватись на формальне право виселювання чужих підданих не змінює факту кривди супроти цих людей. Штреземан вказує на факт, що ні одна держава не почала війни з Німеччиною на пункті виімкових торговельних привілеїв; заборовою ввозу німецьких товарів та виселюванням Німців Польща покористувалась як гострою відповідю на ці признані привілеї.

Совітські маневри мають відбутись цими днями в минській окрузі. У них візьме участь 200.000 піхоти, 16.000 кавалерії, два полки призначені до ґазової війни і ескадра з 10 літаків.

У Константинополі арештували 30 осіб, головно офіцирів, також бувших членів Національної Ради, за монархістичний заговір проти республики. Центр заговору має бути за кордоном.

Церква у Франції.

Цікава статистика.

Такі відносини панують у цілій Франції. Там скрізь костели порожні, а сусідуючі з ними кіна переповнені; в цілій Франції не вгаває в неділю торг, селянин не перериває своєї праці на полі, в цілій Франції не знають посту, дуже мало хто ходить до церкви, а ще менше сповідається.

Правда, в часі світової війни відносини дещо покращали і костели стали наповнятись вірними. Та це було тільки тимчасове явище. Тепер відносини гірші, ніж були перед 1914 р., як це ствердив у 1919 р. кардинал з Бордо. Тепер у Франції загальний моральний упадок: у літературі, мистецтві, суспільнім житті*). Епідемія розводів і згонювання плоду поширена страшенно.

Були змагання з католицького боку зарадити цьому лихові, але раз, що католиків у Франції надто марне число, а друге, ті католики розділені на ріжні партії і їх першим ідеалом є політика, а щойно на другім місці у них релігія. В мало якій державі є таке шовіністичне населення, як у Франції. „La France" це найвище божище у Французів, не виключаючи й французьких священиків. Католицькі школи, удержувані приватними фондами, не входять тут майже зовсім в рахунок; вони не мають і не можуть мати більшого впливу на загал населення. Більше доброго могли би тут зробити священики, якби проповідували й навчали. Та французьке духовенство не знає правильного проповідування! Коли часом і почуєш проповідь, то темою її буде звичайно „La France", а не Христос. Не становить тут виїмку навіть Люрд.

Загалом французьке духовенство не відповідає своєму покликанню, воно є неспосібне й нездарне, а що найгірше, свято переконане, що в „любій Франції" все в якнайкращім порядку. Таке духовенство французького народу не в силі ухристіянізувати.

При кінці цих своїх помічень покликується американський автор на книжку французького каноніка з Ліль Henri-я Delassus-а: „Les pourquoi de la guerre mondiale", котра недавно появилася, а котра вповні потверджує слушність його уваг.

З другої наведеної вгорі статті подаємо тільки те, що доповняє першу статтю.

І так про недостачу у Франції духовенства читаємо там:

Недостача духовенства це одна з найбільш пекучих проблем французької церкви. Під проводом кардинала Dubois відбувся недавно дієцезальний конгрес у Парижі. На основі поданої на конґресі статистики довідуємося, що на 4·5 міл. населення столиці й її околиці є тільки 1355 священиків, отже один на 3390 мешканців. Три парохії в Парижі має більш як 90.000 душ, сім инших більш як 60.000, одна більш як 70.000, три більш як 35.000. Не дивота, що там так мало практикуючих католиків, бо переважно 8—9 на 100.

В дієцезії Valence кожний священик завідує двома або трьома парохіями, відділеними від себе нераз високими горами. Багато місц є без сотрудників. Дієцезія Reims потребує до нормального життя ще бодай яких 50 священиків. Епископ в Montauban жалується, що замісць 220 має всього 85 питомців. Епископ в Troyes пише: „У нас ледви 250 священиків, а й з цього числа 80 має понад 60 літ; 500 парохій необсаджених". Епископ з дієцезії Autun (554.000 душ) пише: „В 1900 р. мала дієцезія 789 священиків і 27 нововисвячених; сьогодні є тільки 578 священиків і один нововисвячений; трьох священиків має понад 80 літ, 34-ох понад 70, 98-ох понад 60, а тільки 78-ох менше як 40 літ". В дієцезії Nizza на 204 парохій є 74 необсаджені. Епископ з Cambrai (760.000 душ) пише: „Десята часть наших церков є без душпастирів; четверта часть сотрудництв необсаджена; з 700 священиків 175 має понад 60 літ." В Carcassone на 419 парохій є 113 необсаджених; до семинарії вступило цього року тільки чотирох нових кандидатів. В Reims було давнійше 640 священиків; тепер є тільки 410 на 720 парохій. Дієцезія Auch (200.000 душ) має в семинарії 42 питомців, Meaux (350.000) 44, Versailles (міліон) 114. Париська духовна семинарія (4·5 міл. населення) дала цього року тільки 27 нововисвячених.

Головною причиною недостачі духовенства є його нуждeнне матеріяльне положення. Вистарчить сказати, що пересічні доходи французького священика виносять від

*) Цей погляд зовсім однобічний. — *Ред.*

Польща дуже невдоволена становищем Бельгії до питання про ґарантійний пакт. Як відомо: Бельгія не скриває думки, що не дасться погодити ґарант. пакту з версайським договором і цей останній треба буде піддати частинній ревізії. Варшавська преса перелякана, що Франція може опинитись цілком ізольованою і тоді буде примушена піти на уступки Німцям. „Газета Варшавска" йде так далеко, що вже не вірить ані Лізі Народів, ані Франції і бачить уже подертими франц.-польські договори приязни.

Абд-ель-Крім позискав для війни проти Франції знову кілька мароканських племен, які признали його суверенність.

Про справу Китаю внесена інтерпеляція в англійській палаті льордів. Льорд Ґос-Форд признав, що значна частина вини за незавидні відносини в Китаю, політ. і економічний утиск Китайців, паде на чужинців. Інтерпелянт пропонує негайне скликання конференції, яка була обіцяна Китаєві в 1922 р. у Вашинґтоні, задля зреорґанізування чужинецьких полос впливу в Китаю і справжнього несення помочі китайському народові.

Андрій Чайковський. 21

Гулка і Смулка.

Гуморесна.

— Відтак свиняча полядвиця з буряками, вареники з сіканого мяса і штрудель з яблуками... Тямлю, що ти дуже такий штрудель любиш...

Смулка подумав собі: звідки цей добряга знає, що я люблю штрудель з яблуками? — Видно, що цей двійник, навіть у подробицях до мене подібний...

Добродій говорив дальі:

— Воно тобі хвалиться, що ти так пильно вчився, і я знаю, що екзаментові любощі не під пару, та всеж таки личим бодай у неділю зайти до нас і відвідати дівчину... бідна Корнельця вяне, мов риба без води без тебе, аж змарніла, так тяжко тужить, все лементує, що ти її покинув. Та моя стара розважає її як може: „дурна ти, каже, він би тебе покинув! хіба знайде таку другу панну? На ціле жовківське, такої другої не має... Щож він таке? ветеринар! велике діло ветеринар! Овва! ціле життя буде хорим коровам у рот заглядати"... Та ти цим не обиджайся. Жінки знають свою політику по свойому толкувати... Бо я знову подумав собі таке: — ти знову не обиджайся... по заручинах, то у мене, моспаненьку, так як по вінчанню. Покинув би, то я би його по просту так випарив, щоби собі руський місяць полежав, а відтак його в суд, тай до прокуратора... го го! А мій Войтек! То такий парень, що як защідить вола довбнею по лобу, то йно ноги простягне... Та що ми будемо пусте балакати, ми поспішаймо, бо якрав обідати пора, а у мене в животі, то начеб панахиду правили...

Смулка не знав, куди йти, та за це не було турботи, бо його товариш йшов певною ногою, а його так цупко держав, що про втечу і думати не було можна.

Та правду кажучи йому і не хотілося втікати. Що йому завадить замісць плохенького обіду в університецькій столовій за 30 крайцарів, зїсти смашний домашній обід з борщем та свинячою полядвицею, який варила славна пані Магдуся при помочі не знаної йому ще Корнельці.

— У нас сьогодні буде обідати мій Войтек... Якраз учора капралем його зробили і за це я йому справив новий мундір — екстра! Будемо обливати його капральство... Знаєш, буде пільзнер, правдивий пільзнер, не який там Кіселька, або акційний львівський бровар, а справдішний пільзнер... Чи ти знаєш, що то правдивий пільзнер?

Смулка міркував, що його товариш більш тішився ним, як він цим обідом.

Так балакаючи зайшли на Замарстинівську вулицю, а відтак у якусь бічну, де Смулка з роду не був, і станули перед гарним чистеньким домиком.

— Прошу — каже грубий добродій і пустив його попереду.

Смулка ввійшов у хату, а тут повітали його хором: аааа!

— Пан Андрій! вітаємо, вітаємо, рідкі гості... сідати просимо.

Смулка подумав собі зараз: „звідкіля вони моє імення знають? хіба у мене на хрестинах були?" — Став розглядатися по тих, що тут були: На переді стояла кремезна, нічого казати, пані майстрова Маґдуся. Вона була трохи грубша від свого чоловіка, румяна і здорова. Одягнена була по міщанськи. Своїми товстенькими руками держалась під боки. Поруч неї стояв плечистий парень у новім мундурі з капральськими відзнаками трицятого полку піхоти. З боку стояла панна Корнельця, одягнена вже зпанська. Вона була собі дівчина ні це, ні те, ні гарна ні погана, білавенька з бурими очима. Зараз вона запаленіла, мов рожа.

Смулка звитався з хазяйкою цмокнувши її в пухеньку, мов подушочка, ручку, подав руки парневі, себто Войткові і панні Корнельці, тай її ручку цмокнув.

— Щож то таке сталося? питає хазяйка — пан Андрій і знати нас не хоче ми вже і забули, коли нас навідував...

А панна Корнельця засоромлена понизивши очі сказала стиха:

— Я вже і очі видивила, та все надармо...

Смулка зараз став виправдуватися, все зложив на екзамен, який зайняв його цілого, опанував ціле його єство, усі думки... Він говорив з таким жаром, що справді йому здавалось, начеб щойно встав від комісійного стола ветеринарської академії.

Звинятися помагав йому і господар.

Вже дайте йому спокій. Він передімною висповідався з усіх тайн, як перед попом. Добрий хлоп є нічого казати. Вчиться, бо хоче чимось бути, а коновальство, треба знати, то не щонебудь. Заведуть там десь у повіті контумацію на свині, чи на скот, то гроші лопатою буде згортати... го! го! я знаю, що варта ветеринар, хоч би у нас на торговиці... Але ви, мої пані, одним ухом слухайте, і давайте обідати... бо у мене в животі, як у жидівській біжвиці під сабаш.

Поміркувавши, хто він мав бути, і ким має бути в будуччині, вже не забував язика в роті. Забавляв панну Корнельцю, оповідав, що робив, як тяжко було йому без неї жити, як за нею банував, а вона йому всюди привиджувалася, навіть у просекторії...

Пан капраль Войтко підкручував заєдно свої вусики і підсміхувався.

Їм було дуже весело, ще заки покликали обідати. Його посадили біля Корнельці. Випили по чарці запіканки, закусили утробячим паштетиком, заки взялися за борщ. А який то був борщ! Підбиваний сметаною, румяненький як небо перед сходом сонця, а у йому плавали куски соковитого мяса і краяне бурякове листя. Такий був смачний, що й казати годі. Їси, тай думаєш: чого це дно тарілки так близько верху? (Продовження буде.)

500 до 1000 франків річно. Французький священик мусить сам варити, замітати хату і т. и. Одягається дуже бідно. Численні священики мусять заробляти на удержання ручною працею (годинникарством, переплетництвом, фотографуванням і т. д.)

Вімші про моральний стан французької суспільности свідчить отся статистика:

Зменшення числа уродин прийняло в Франції застрашаючу форму. Урядова статистика виказує, що коли в першім чвертьріччі 1923 р. народилося 37.555 дітей, то у тім самім часі 1924 р. народилося всього 27.694. На 800.000 державних урядовців є 200.000 безжениих. З 600.000 жонатих не має майже половина ні одної дитини, третя часть має одну дитину, не ціла шеста часть двоє дітей, дванацята троє дітей... Часопис „L'Ere Nouvelle" подає, що в Франції більш як 400.000 річно є зігнань плоду, при чім вмирає около 15.000 жінок. Характеристичне те, що в цілім кабінеті Herriot'a один тільки міністр був батьком одної дитини, а всі инші були або бездітні, або „целебси"...

* * *

Ось такий приблизно стан французької церкви, ось такий вплив праці французького духовенства на свою суспільність. Виходить, що целібат духовенства не є конечною умовою успішности душпастирської праці. Коли порівнаємо стан нашої церкви і вплив та повагу нашого духовенства зі станом французької церкви і впливом та повагою французького духовенства, то перевага рішучо по нашій стороні. Що більше! Всі признають, що моральний стан самого французького духовенства стоїть високо, що це священики гарні, побожні, примірні. Отже навіть добрі целебси не конче мусять бути добрими душпастирями, навіть робота добрих целебсів не конче мусить бути для церкви корисна. Нічого тут не зміняє факт, що ті французькі целебси розвивають гарну богословську науку й літературу. Це не наслідки целібату, а наслідки висшої культури й своєрідних відносин. А зрештою, що з тої цілої богословської бібули, коли весь нарід тоне в атеїзмі й неморальности. Адже в релігійного й церковного боку краще, щоби не вийшла ні одна богословська брошурка, книжка чи часопис, але нехайби ціла суспільність була справді християнська.

Г. Яремецький.

Доля і недоля нашого театру.

1. Театр без будинку.

Можна щораз більше сумніватись у твердженні, що наша суспільність не може жити без театру. Навіть у добі найбільшого театрального розвитку у Галичині галицька інтелігенція піддержувала театр більше з патріотичного обовязку як із нестримної, духової потреби. Досить прирівняти нашу публику на Наддніпрянщині з тутешною, щоби доглянути ріжницю між авдиторією, що переживає захоплення акторів і між на-пів байдужими, знудженими глядачами, які більше думають про те: як найлекше добути по виставі з роздягальні свою одіж, ніж про те, що діється на сцені.

Та нема також сумніву, що навіть галицький інтелігент, якого важко рушити з хати, пішов би вряди-годи до театру, якщо сподівався би побачити там щось нового та приємного. Головно галицька провінція, запуджена на смерть сіриною буденщини, зустрічає радо театральні вистави, навіть, коли вони не виходять поза межі сіро-буденного аматорства. Але діло не в тому, щоби були *якісь* театральні дружини і *якісь* вистави, бо саме тепер є їх у нас більше, як колинебудь.

Голоси, які пригадують обовязок удержати свій національний театр, мають на увазі один із засобів піднести понижений рівень нашого культурного життя. І в цьому весь клопіт.

Коли на останніх загальних зборах кооперативи „Український театр", присутні голосували за резолюцією, щоби кооператива взяла на себе, якомога швидше, ведення театру, то нема сумніву, що 95 прц. голосувало тому, щоби спекатись неприємних думок на цю невиразну тему, Одночасно з цією резолюцією перейшла друга: що дотеперішній новий фонд, зібраний кооперативою на будову театру, повинен лишитись ненарушним, тому, що театральне підприємство може його лекше стерти з лиця землі, ніж остання війна — попередній. Ця друга, розумна резолюція дає нагоду дотичним відповідальним особам узяти спершу оліведь у руку і зробити коштоспис наміреного підприємства. Вони побачуть, що театр це ненаситний дракон, якого не можна годувати самими „добровільними жертвами".

Дискусія на тему ведення театру повинна починатись від салі. І коли вона має бути доцільна, то прихильники театру як одного з огнищ культурної творчости, повинні би ствердити, що вести театр у салі „Музичного Т-ва ім. Лисенка", не перебивши її на театральну, це продовжувати дотеперішній, безнадійний балаґан. Ця саля не має ні сцени для театральних вистав, ні приміщення для акторів, ні магазину на декорації та обстанову, ні людської роздягальні, ні необхідних архітектурних прикмет, які давали би глядачеві мінімум необхідної ілюзії підчас вистави. Виринає питання: чи в тому кутику, де вона стоїть, взагалі виплатиться робити витрати на її перерібку.

Кожний, хто здає собі справу з технічних потреб, найскромнійшого модерного театру, знає, що на саме його влаштування (а не будову!), треба би нині втроє більшу суму, як нинішний фонд, призбираний на будову нашого театру. У цю суму не входять кошти адміністрації театру, разом з платнею артистів та витратами на обстанову пес. Але уявім собі, на мент, що потрібна сума — зібрана. Виринає нове питання: як уявити собі діяльність зовсім принагідного, нефахового комітету, що має пустити в рух таку складну машину як театральне підприємство? Усякі контрольні комісії та артистичні виділи, що мають перевірювати фактичного директора, і з боку фінансів і з боку репертуару, не доводять до нічого кращого, як до непорозумінь, а в результаті до дезорганізації апарату, обдуманого в поті чола нефаховими теоретиками.

Театр мусить бути або наскрізь діловим підприємством, або піддержуваним спеціяльними фондами, державою чи меценатами. З огляду на те, що ця друга можливість не є нині у нас актуальною, — першу можна здійснити лише рахуючись з умовинами нашого середовища. Факт, що маємо нині аж кількох театральних підприємців, які ведуть мандрівні театри для хліба, не є, здається, ще доказом, що театр, який маємо на думці, може бути діловим підприємством. У кожному разі перевірку цього може зробити лише ділова людина, яка єднає в собі зрозуміння для тайн драматичного мистецтва з тайнами театральної каси.

У погляді на можливість удержання в нас одного театру можна перевести поділ не лише на оптимістів і песимістів, але перш усього на тих, що основу театру добачують у патріотизмі громадянства і на тих, що від патріотизму у ділових справах не сподіються нічого доброго. Правду кажуть оптимісти, що при добрій волі можна доказати чимало чудес. Таким чудом мала би бути постійна фреквенція театру, завдяки обновленому репертуарові, чи пак: добрій волі нового театрального проводу. Та в цьому то й вся сила, що глядач, який шукає естетичної насолоди в театрі, не може вдоволитись доброю волею його дирекції, так само, як ця дирекція не в силі жити з доброї волі глядачів. Оптимізм, який рахує на невичерпаний терпець нашої публики, нагадує рожеві надії директора театру, що порозмальовував своїх акторів фарбою з цегли, а декорації поробив із старих вивернених афішів.

У нинішнім стані наших справ є підстави бути песимістом щодо успіху театру перш усього тому, що всі підприємства звязані з мистецькими потребами переходять незвичайно гостру кризу. Далі: криза театру в Европі є загальною; кіно завдало йому ще не смертельний удар, але у кожному разі: багато дошкульних, болісних ударів, що домагаються нових, енергійних протисередників. Як довго надії на обнову театру будуть звязані у нас з корпоративними установами, які вміють вибирати комісії, комітети, виділи, та приймати максималістичні резолюції, доти не матимемо навіть пересічно вдатних аматорських вистав. Театр мусить мати спершу двох людей: талановитого директора-фінансіста і талановитого режісера. Один мусить думати про публику, другий про акторів. Щойно тоді можуть починати свої наради артистичні комісії, які можуть прийти їм з підмогою з репертуаром, якщо, річ ясна, нічого иншого, крім репертуару, їм уже не буде треба.

Мих. Рудницький.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Стежка до згоди.

Як добре, що ми нарешті дочекалися, крім мила „Мута" і відповідного міністра освіти. II. Станислава Грабскі,

старається за усіх і за вся та не позволяє, щоб одна нація кривдила другу. Маю враження, що за його правління Українці не поважуться докучати Полякам і Жидам, як робили це від часів Казимира Великого.

Щоби співжиття двох братів зробити просто раєм, видається поучаючі книжки для молоді обидвох народів і обидвох полів. В тих книжочках стараються автори як найбільше безсторонно, заразом і делікатно висвітлити спільну історію, виказати обопільні похибки та заохотити до обопільної пошани і любови.

Передімною книжочка якоїсь „profesorki sem. naucz. w Przemyślu Анни Фішерувної. Отта Анна взяла і написала розвідку про „Ogniem i Mieczem" Сенкевіча.

Книжочка призначена для учениць і учеників усіх націй, які мусять дикувати божественну „Трильогію", під загрозою двійки з польського. В своїй розвідці панна Анна старалася по можности безпристрастно висвітлити за майстром Генриком добу боротьби „kultury z barbarzyństwem". До того, маючи на увазі зарядження п. міністра освіти, накручувала навіть історичну правду, щоби українська дитина могла це все спокійно стравити.

Польські історики, крім Кубалі, всі старалися оправдувати нас за протести проти здирання шкіри, саджання на палі і вішання у мідяних бочках. Те саме робить і панна Анна, хоч її називається Фішер, вказує, так як Гіотнер, Гавель чи Штрасбургер, на положення звід Грунвальду.

Ось кілька квіток з її книжочки, правдивої китиці порозуміння, згоди і культурної толеранції:

Ярема Вишневецький це не різун, кат і опришок у контуші, а „geniusz, który gromi zbuntowanych chamów (sic!). Polak niezachwianej wiary w Boga, czciciel Maryi, praktykujący katolik" і пр. і пр.

Про козаків, яких нам невірно представляв перший ліпший Грушевський, панна Анна нарешті правдиво говорить так: „Kozacy, ludność wolna, różnej rasy narodowości i wiary, przeważnie jednak ruska"...

Хмельницький то не якийсь там великий гетьман і пострах шляхецької Польщі, а бунтівник, що „żre i zalewa się trunkami... potworny egoista, któremu brak wszelkiej idei. Niskie instynkty wypełzają z tej duszy, w kształtach ohydnych, brutalnych, odsłaniając chamstwo, właściwe duszy kozaka"...

Загально про Українців висказується панна Анна ще більш толерантно: „Dzikie, rozwydrzone zwierzę należy spętać, a potem dopiero oswoić"...

Думаю, що тих кілька виїмків досить.

Українські учні мають нагоду дечого навчитися і то не з односторонних своїх історій, а зі шкільної розвідки культурної професорки панни Анни.

На підставі такої лектури прийдуть швидко до пересвідчення,

які мають під пшеничними ланами нафту.

Панни Анни Фішер на жаль не знаю особисто. Але представляю її собі. Це мусить бути вже старша особа, непорочна і боговійна. — Що неділі ходить до сповіди, а при кождій нагоді співає:

„Nie będzie Niemiec pluł nam w twarz
I dzieci nam germanil"

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ.

— **Сконфісковано** вчорашне число нашого часопису за два місця вступної статті і два рядки справоздання з доразового суду над Ботвіном.

— **Буря на Підгірю.** Стрийська філія т-ва „Сільський Господар" звідомляє, що 3. і 4. ц. м. пролетіла зразу з полудня, потім із заходу над Стрийщиною і Стрийщиною велика буря. Бурувн вимолотили ще не вижату пшеницю, овес та гречку до 50 прц. сподіваного намолоту. Житні жнива, які дають оправдані сподівання доброго збору, вже на щастя в більшій частині покінчено перед бурею. Великі втрати принесла буря власникам садів, бо щонайменше 60 відсотків недоспілих овочів стрясли вітри. Чимало старих дерев вирвала буря з землі, немало їх і поломила. Новий удар тутешнім селам по недавніх повенях і дивах. Ціни на збіже падуть (квінтал жита 16—18 зл.!), ціни на все „міське" і податки нестримно йдуть у гору!

— **Демонстративна виява співчуття Ботвінові.** Коли вже присудженого на смерть Ботвіна виводили з суду при вул. Баторія до вязничної каретки, яка мала перевезти його на місце екзекуції, один міський послугач передерся крізь кордони поліції і хотів подати Ботвінові китицю квітів. Послугача на місці арештовано. Він зізнав, що зробив свій вчинок на дорученя якогось незнайомого добродія. — На мурах міста появились деинде плякати в честь Ботвіна. Поліція здерла їх і, як кажуть, декого з наліплюючих арештувала. — На насипі на Високому Замку появився червоний прапор з написом „смерть провокаторам". Прапор здерто; хто вивісив його не відомо.

— **Промоція** студ. філь. Дарії Вітошинської на магістра фармації відбулася дня 24. липня п. р. у віденськім університеті.

— **Куди йдуть гроші бідних міських податників?** В звязку з кризою у польських львівських театрах і редукцією знатних у тих театрах артистичних сил, польські ґазети подають деякі пікантні подробиці зза кулис внутрішньо-театральної господарки. Редукцію — з метою ощадности — переводить спеціяльний комітет, делегований міською театр. комісією. Якими принципами керується цей комітет у своїй діяльности видно з того, що поміж силами, які залишено на етаті міського театру, є одна сестрінка президента Наймана, одна жінка багатого радного й одна донька радника магістрату — кожна з платнею по 400 зол. місячно, а всі третьорядні, а то й зовсім безвартні під артистичним оглядом...

— **Зїзд польських поміщиків.** На 11 вересня заповіджено всепольський (серпневий?) зїзд поміщиків, які будуть „радити" над ухваленим земельним законом, як над кривдою своєю.

— **Зріст безробіття.** Статистика урядових бюр посередництва праці подає за час 18. до 25. липня цифру 174.977 безробітних у Польщі, на 822 осіб більш як попереднього тижня. На Горішнім Шлеську число безробітних зросло на 1040 осіб, у наслідок обмежень скількости робітників по копальнях.

— **Оригінальна пожежа** вибухла вчора у Львові при вул. Кузьмоїй у деліварні. Робітник кинув туди необачно таючу сигару. Робітник кинув туди необачно таючу сигарету між сміття і треба було аж вогневої сторожі, щоби задушили непокірливий огонь.

— **Громозводи на хатах** хотять заводити деякі наші селяне, в наслідок частих випадків пожежі від грому. Про два такі випадки повідомляє редакцію один дописувач.

— **Тайна трупа у валізі.** Якого пів року тому найшли на варшавському залізничному двірці, у складі клунків, валізу з порізаним трупом молодої жінки без голови. Всі заходи про ствердження ідентичности трупа й розшуки вбивця не увінчалися успіхом. Щойно недавно видо-

вили випадково у Висі жіночу голову. По розміщенню золотих зубів агноско вано одну жінку Міхайловску, щодо якої було старе донесення, що вона згинула без сліду. Арештовано любовника Міхайловскої, який признався, що це він вбив її, порізав тіло, склав до валізи й надав на дворець, а голову кинув до Висли. Мотивом того страшного злочину був страх, щоб Міхайловска не виявила дєстрах, щоб Міхайловска не виявила деяких подробиць з життя свого любовника.

— **Скільність вибраного народу.** На відставі статистики з послідних часів виходить, що жидівська нація числить 14 міліонів 850 тисяч голов, себто один процент цілого людства. З поодиноких держав найбільшою скільністю Жидів тішиться Польща (2,829.456, 10 проц. людности). За нею йде Євр. Росія з 2·5 мін. і Україна з 1·7 міл. (6·9 проц.). Після того йде: Румунія, Німеччина, Мадярщина, Чехія, Англія, Австрія, Литва і Франція. З більших держав найменше має Жидів процентово Еспанія, а чисельно Норвегія. Ах! чому ми не Норвежці!

— **Вбивство священика при вівтарі.** У малому селі в провінції Касерта в Італії 18-літня дівчина вбила широким різницьким ножем священика, який саме правив Службу при вівтарі. Вбійниця віддалась сама в руки поліції, подаючи як причину злочину, що священик, відомий в околиці Донжуан, звів її. Населення демонстративно виявляє своє співчуття молодій дівчині.

Бібліографія.

Інж. Михайло Корначевський: ГІРНИЧА І ЗАЛІЗНА ПРОМИСЛОВІСТЬ НА УКРАЇНІ в рр. 1913—1923|24. Львів. Накл. Укр. Техн. Т-ва. 1925. Ст. 12.

„ЗИЗ", журнал сатири та гумору. Ч. 15. 1-го серпня. — Перед соймом у часі обструкції. — Сон. — Окрушки. — Вакації (фрагмент з літниська). — Листи з Риму. Враження наших паломників з „вічного міста". — З господарського зізду. — Причинки до історії нашої академії безсмертних. — Соломені вдівці.

МОЛОДА УКРАЇНА. Ілюстр. журнал для молоді. Ч. 7. липень. Зміст: М. Підгірянка: Туга. — Співаночка. — Дмитро Сухавін. Посвята. — Д-р І. Павльвен: Мандрівки насінь. — М. Лотоцький: Сіям. — Ат: Вітровий корабель. — Е. Роя: Ґвідо д' Арецо. — Карло Евальд: Омела. В. Королів-Старий: Купий чорт та його мати. — В. І. Куніц: Трудна задача. — І. К.: Пес Баляр. — М. Лотоцький: Мандрівки по галеріях образів. — Філятелістика. — Додаток. — Катальоґ. — Лев.

ДУХОВНА БЕСІДА, церковно-нар. ілюстрований двотижневик. Ч. 14. 31. липня. Зміст: 1. Проф. О. Лотоцький: Державний закон, як правна основа автокефалії. 2. Холмський катедр. собор. 3. Новий патріярх царгородський. 4. Проф. І. Огієнко: Хрещення українського народу. 5. В. Островський: Заклятий лавін. Легенда. 6. С. Любарський: Місто Білгорай. 7. Що пишуть. 8. Дописи. 9. Церковне життя. 10. Що діється на світі. 11. Всячина. 12. Бібліографія.

З судової салі.

Процес Коригабера і тов. — за обманство і вимушування.

25-ий день розправи.
(Докінчення.)

Зізнання ком. Кайдана.

Зізнає дальше ком. Кайдан. На запит предсідника, чи питався Микитина що спонукало його голоситись на службу конфідента, свідок заявляє, що питав і що Микитин як причину подав своє розчарування в комун. партії. Після якогось часу свідок прийшов до пересвідчення, що Микитина наслала якась організація, переконавшись, що інформації Микитина в дуже важливих справах були б звели слідство на цілком фальшивий шлях. Ніколи Мик. не був послідовний. Підозрілим був теж факт, що підчас коли взагалі дуже важко найти для поліції політ. конфідента, Микитин просто напрошувався, при чім, назначуючи в листах місце зустрічі — часто не являвся.

Відносно перестороги Микитина перед плянованим замахом на Микитина, свідок заявляє, що ніякої такої перестороги, ані устної ані писемної не було. Слова „periculum in mora" (лист з 2. IX.) Микитин повторяв не в однім листі, і свідок вважає їх звичайною фразою. Бачив свідок Микитина 5. вересня по 6 год. веч. і казав йому бути недалеко президента та про все підозріле доносити телефонічно. Після замаху свідок дістав від Микитина ще два листи, з яких один є в актах а другий загинув. У цім другім було лише назначення зустрічі, на яку Микитин не прийшов.

Микитин заявляє, що „взагалі все, що зізнав пан комісар є неправда". Микитин твердить, що саме в листі, який загубився, він докоряв Кайданові, що той іґнорував його пересторогу.

Свідок стоїть при своїм, покликуючись на свідка на підком. Полякевіча, який читав того листа; в листі навіть не було згадки про замах.

З поміж оборонців, які закидують свідка питаннями, найбільш аґресивно виступає обор. д-р Ландау, який попадає в перепалку з предсідником, що зажадав пояснення, як оборонець розуміє закид, зроблений свідкові, що мовляв, свідок „затаює"! Оборонець відмовляє пояснень, покликуючись на своє право оборонця. Трибунал після наради присудив д-ра Ляндауа на 150 зол. кари за образу свідка й вияв непошани до трибуналу.

Свідок Сальомея Коригабер, жінка обвинув. Коригабера, користає зі свого права й відмовляється від зізнань.

Свідок Клементина Коригаберівна, старша донька обвинуваченого, зізнає згідно зі зізнаннями свого батька й другої сестри. Запитана про взаємини Микитина й Штайнівної свідок є дуже дискретний і делікатно характеризує ніжну приязнь названих заміткою, що Микитин „помагав їсти" своїй нареченій. Предсідник трибуналу радн. Франке, був либонь єдиним, що не підсміхнувсь, — публика реагувала багато ріжкіше, споглядаючи на Коригаберів, чи їм не жаль так даремне й дорого втрачених шиншлів.

Оречення знавців письма.

На пісяобідній розправі склав звіт з висліду своєї експертизи знавець письма Новіцкі. Він отримав для розсліду три нові документи, крім давніх: листівку до предс. Франке і дві листівки до д-ра Грека (давні: лист до през. Гавля, листівка з Перемишля до поліції, анонім „української військ. орг." до ред. „Хвилі"). „Знавець твердить, що всі аноніми походять з руки дуже вправної, дарма, що раз рука наслідує друк, иншим раз рондо. Всі письма писала одна й та сама рука. Порівнавши ті листи з одним листом і пробкою письма Микитина, знавець прийшов до переконання, що всі ті аноніми писав Микитин. Своє твердження доказує знавець Новіцкі демонструванням скорости поодиноких літер.

Це оречення викликує живу дискусію. Оборона намагається збити з пантелику Новіцкого, пригадуючи йому всілякі хибні давніші його оречення. Ця дискусія, запити предсідника, прокуратора й оборони, протягають розправу до ½9 год. вечером.

26. день розправи.

Оречення другого знавця письма.

Другий знавець письма, Францішек Вальчак, складає своє оречення щодо походження анонімів однозгідно з ореченням знавця Новіцкого.

Зізнання слідчого судді Рутки.

Всю пополудневу розправу зайняли зізнання судді Рутки, який переводив слідство з усіма обвинуваченими й на якого адресу впали з уст усіх обвинувачених важкі закиди щодо неправильного ведення слідства й вимушування зізнань в тенденційному напрямку. Свідок (заприсяжений) переходить детально один закид за другим пояснюючи натяганість і нестійність закидів. На протязі трьох годин предсідник закидує свідка питаннями щодо найбільших подробиць слідства; свідок зізнає певно, ясно і швидко, дарма, що слід на ньому знервування гострим способом запитів.

Зізнання свідка зробили на всіх глибоке враження, захитуючи зразу сумніви, які остались після постійних і настирливих жалів усіх обвинувачених на спосіб ведення слідства.

Переслухання свідка ще не скінчилось.

ОСТАННІ ВІСТИ.

Ціль подорожі Бріяна.

Бріян виїздить до Льондону в понеділок з Бертелєтом, шефом канц. Лєжером і кількома правниками. Перша стріча з Чемберлєном у вівторок. Б. везе зі собою проєкт франц. відповіди на нім. ноту і проєкт пакту безпеки. Дипл. кола думають, що Франція не прийме Штреземанового становища, домагатиметься вступлення Німеччини до С. Народів без застережень.

Евакуація нім. міст.

Конференція амбасадорів поручила міжсоюзн. військ. комітетови негайно евакувати Дісельдорф, Дуісбург і Рурорт.

Форд у СССР.

Рад. уряд переговорює з комісією Форда в справі будови летничих фабрик. Форд годиться на це, коли йому дадуть концесії на будову самоходових фабрик.

Невдача Французів у Сирії.

Сирійські повстанці розбили відділ франц. військ, забрали гармати, більше як сто верблюдів з муніцією й харчами. Зайняли Сеіду. Під Амон Французи втратили кілька танків, машинові кріси, літаки. Французи евакували Амон і відступили на південь.

Присуд болг. комуністів.

6. VIII. в Варні запав присуд проти 119 змовників. 33 засуджено на смерь, 77 на вязницю, решту увільнено.

ЧИ ВИ ВЖЕ ПРИСЛАЛИ МАЛИЙ ДАТОК НА ВІДНОВУ ДОМУ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА" У ЛЬВОВІ?

Біржа.

Львів, 8. серпня 1925.

Гроші.

Амер. дол. 5·85 — 5·95, канад. дол. 5·65 — 5·70, чеські кор. 0·15·75 — 0·16 леї 0·02·50 — 0·02·75, франц. франк 0·25 — 0·25·50, швайц. фр. 1·03—1·04, анг. фунт 25·80—26·00.

Золото. 20 кор. 22·00—22·20, 20 франк. 20·00—20·20; 20 марк. 24·80—25·00; 10 руб. 27·40—27·50.

Срібло. Австр. кор. 0·44·60—0·44·75, 5 ав. кор. 2·35—2·36, фльорени 1·20—1·22, рубл. 1·88—1·90. рубель дрібним сріблом 0·85—0·86.

✝ Посмертні згадки.

Д-р **Микола Стойко**, канд. адвокатури помер в Трускавці дня 26. липня п. р. Покійний перейшов як український старшина цілу воєнну кампанію в 1918—1920 рр., та перебув всі злидні походу Галицької Армії на Велику Україну. Вернувши до краю, Покійний доповнив свої студії і працюючи опісля у своїм званню віддався живо громадській роботі в дрогобицькому повіті, присвячуючи свій труд головно організації політичного і просвітнього життя. Покійний був людиною незвичайно активною і не було ніякої важнішої народньої справи в краю чи в повіті за останні роки, в якій не брав би особистої визначної участи, а при тому був людиною високо ідейною, що здібна була до найбільшої жертви для публичного добра. В. И. П.

Памятайно: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!!

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Українського Наддніпрянського Театру О. Міткевич.

Монастириська:
14.VIII. „Запорожський клад".
Битків:
8.VIII. „Ой не ходи Грицю".
9.VIII. „Запорожець за Дунаєм" і „Вечерниці".
12.VIII. „Пан Твардовський".
13.VIII. „Вій".
Надвірна:
10.VIII. „Дні нашого життя".
11.VIII. „Монахи".
Бучач:
15.VIII. „Вихрест".
16.VIII. „Запорожець за Дунаєм" і „Вечерниці".
17.VIII. „Гейша". 120 5-?

Пані Гвоздинова, жена о. Льонгіна, зголоситься по лист від мужа до о. Мосори в Сколім. 163 2—2

З української приватної гімназії в Рогатині. Вступні іспити до кляс II.—VII. в днях 28. і 29. серпня. Поправки 29. серпня. Вступні іспити до першої кляси 31-го серпня. Вписи що дня. — *Антін Крушельницький.* 169 1—3

2-гі Надзвичайні Загальні Збори Т-ва Чит. „Просвіта" в Бориславі

відбудуться дня 15. серпня 1925 р. в год. 6. веч. у великій салі „Народнього Дому" з таким порядком дня: 1) Звіт дотеперішньої діяльности уступаючого здекомплєтованого Виділу. 2) Вибір нового Виділу. 3) Намічена робота для Т-ва „Просвіта". 4) Запитання і внесення.

Право рішаючого голосу на Зборах мають лиш ті члени, які заплатили вкладки по кінець серпня ц. р. Безробітні робітники і прочі поредуковані не платять жадних вкладок і є надальше членами Т-ва.

В Бориславі, 1. серпня 1925.
За Виділ читальні „Просвіта":
Кулинич Іван, голова. **Юркевич Осип.** 146 2—2

За редакцію відповідає І. Рудницький. — Видає Видавнича Спілка „Діло". — З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.